

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Darvas község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	39
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	44
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	49
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	53
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	54
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	55
1. A HEP IT részletei.....	56
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	56
Jövőképünk.....	57
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>)	58
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	67
3. Megvalósítás.....	71
3.1 A megvalósítás előkészítése	71
3.2 A megvalósítás folyamata	71
3.3 Monitoring és visszacsatolás	74
3.4 Nyilvánosság	74
3.6 Érvényesülés, módosítás	75
4. Elfogadás módja és dátuma	76

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Darvas Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Településünk Füzesgyarmattól 9 km-re, Berettyóújfalu és Szeghalom között, félúton található, a Sárréten.

Darvas nevét a korabeli okiratok 1396-ban említik először, nevét már ekkor mai alakjában írták. 1421-ben a Csáky család volt a település birtokosa. 1631 után részben a Szávó és az Olasz család nyeri el, majd a birtokot többfelé osztották, a Csiffy, Borbola, Molnár családoké lett. 1732-ben a Baranyai család is részt kapott benne, majd 1848-ban ismét a Csákyaké lett. Az 1800-as évek elején a Molnár, Merza, Pagetti, Csapó család birtoka volt. Darvashoz tartozott még Nagy-Bozsód, Pusztá-Csiff, Pagatt, Csapó, Kocsordos, Szörfű, Gáltanya és Malomvölgy pusztája is. Bozsód-pusztája már a Várad Regestrumban faluként volt feltüntetve. 1552-ben még fennállt, ekkor Bozsófy Pál volt földesura. A török időkben azonban elpusztult Darvassal együtt. 1723-ban már pusztaként volt említve, földesura ekkor Baranyi Miklós volt. Csiff pusztája egykor szintén egyházas hely volt. 1405-ben birtokosa Csiffy Péter volt.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Nevezetességek a Református templom - 1797-ben épült és a Görög- keleti templom.

Híres születte: Eröss Lajos református püspök.

A községben a helyi Önkormányzat, valamint 2013. január 1-től a Zsákai Közös Önkormányzati Hivatal helyi Kirendeltsége segíti a település működését és a lakosság életét.

A településre évről-évre a lélekszám csökkenése a jellemző. A táblázat tükrözi a település lakónépességének elmúlt 6 évben történt alakulását.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	529	bázis év
2017	493	93,19%
2018	496	100,61%
2019	499	100,60%
2020	478	95,79%
2021	441	92,26%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességszám – 2018-2019 évek kivételével - az állandó lakossághoz hasonlóan évről-évre csökkent. A bázis évi lakónépességszám 529-ről 441 főre csökkent 2021 évben. Stagnálás továbbra sem állapítható meg. A 2023. évi januári statisztikai adatok alapján településünk állandó lakosságszáma jelenleg 520 fő.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	295	271	566	52,12%	47,88%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	26	26	52	4,59%	4,59%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	7	19	2,12%	1,24%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	178	153	331	31,45%	27,03%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	24	21	45	4,24%	3,71%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	55	64	119	9,72%	11,31%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat jól szemlélteti az állandó népesség nemek szerinti korcsoportos bontását. Megállapítható, hogy a fiatalok és kiskorúak aránya a többi korcsoporthoz képest alacsony. Továbbá kitűnik, hogy a férfiak száma 64 éves korig magasabb a nőknél, de 65 éves kortól ez az arány megfordul és több az egyedül élő nő. Az életkor előre haladtával növekszik a két nem közötti élethosszban tapasztalható különbség.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	110	58	189,66%
2017	111	52	213,46%
2018	118	48	245,83%
2019	119	52	228,85%
2020	119	56	212,50%
2021	111	54	205,56%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexe mutatja, hogy 2016-tól 2018-ig az előregedő társadalom volt jellemző, 2018-tól 2021-ig már megfordult ez mutató és csökkeni látszik. Viszont elmondható, hogy a 0-14 éves korú állandó lakosok száma hozzávetőlegesen a táblázat szerinti években mindig fele arányban szerepel a 65 év feletti állandó lakosok számához képest. Mindez annak a bizonyítéka, hogy a településen továbbra is az idősebb korosztály száma dominál, amely előbb utóbb az előregedő társadalom felé vezet. Szomorú hír, hogy 2023-ban még egy gyermek sem született településünkön.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-14,93
2017	-60,67
2018	12,13
2019	-2,01
2020	-24,56
2021	-52,23

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó oda-, és elvándorlások száma 2018-tól kezdődően egy kimagasló változást mutat.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-14,93
2017	-9,78
2018	-10,11
2019	-6,03
2020	-22,52
2021	-28,29

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás 2019-től 2020-ig láthatóan nagy visszaesésen ment keresztül. Ez a folyamat az ezeket követő években is csak csökkent. Mindez annak is a bizonyítéka, hogy a települési lakosság száma évről évre kevesebb.

Értékeink, küldetésünk

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosításáért: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szervezeteivel, egyházzal, önszervezeteivel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;

- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Darvas település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

A Program figyelembe veszi Darvas Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- 11/2021.(IX.1) önkormányzati rendelet a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozásáról
- 2/2019.(II.12). önkormányzati rendelet a közművelődésről
- 13/2015.(VII.22) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, valamint az ellátások térítési díjáról
- 7/2002.(VIII.27.) önkormányzati rendelet a temető használatáról és a temetkezésről
- 4/2016.(IV.13.) önkormányzati rendelet az egészségügyi alapellátás körzeteinek meghatározásáról
- 24/2013.(X.4.) önkormányzati rendelet a közösségi együttélés alapvető szabályainak betartásáról, valamint ennek elmulasztásának jogkövetkezményeiről

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózáspolitikai fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózáspolitikai helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózáspolitikai tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Darvas Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

8/2010.(IV.15) önkormányzati rendelet a Darvas község Helyi Építési Szabályzatáról

1/2019. (II.12.) önkormányzati rendelet az önkormányzat 2019. évi költségvetéséről
1/2020. (I.31.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2020. évi költségvetéséről
4/2021. (II.11.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2021. évi költségvetéséről
1/2022. (II.11.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2022. évi költségvetéséről
1/2023. (II.15.) önkormányzati rendelete az önkormányzat 2023. évi költségvetéséről
15/2017.(IX.28.) önkormányzati rendelet a településkép védelméről

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Településünk az alábbi társulások tagja:

1. Furta-Darvas Bakonszeg Intézményi társulás köznevelési feladatok ellátására
2. Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása
3. Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás

Helyi rendelet alkotásnál és szabályozásnál a releváns célcsoportokra figyelemmel vagyunk.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta.

Az önkormányzat számára a részletes esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez a legszükségesebb adatok rendelkezésre állnak, de vannak olyan területek, ahol megmutatkozik az adatgyűjtés hiánya, a mérési lehetőségek nehézsége. Ilyen például a nők foglalkoztatottsága, fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatgyűjtések.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A településünkön az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő lakótársunk (család) jelenleg nincs. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.

A községben rendkívül kevés roma származású család él, így a cigányság szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció nem jellemző településünkre.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	52,49	33,01
2017	55,42	30,94
2018	53,33	25,34
2019	52,30	24,32
2020	52,73	24,83
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek oka főként a munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait

felé, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,57	6,81	5,19%
2017	4,69	6,74	5,72%
2018	4,72	7,34	6,03%
2019	4,21	6,63	5,42%
2020	7,43	8,09	7,76%
2021	2,55	4,91	3,73%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Darvason milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma a 15-64 éves nők és férfiak körében, illetve ez miként változott az elmúlt években. Láthatjuk, hogy a nők aránya 2016-2021 közötti időszakban mindig magasabb mutatókkal rendelkezik.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	21	22	23	21	29	13
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	1,00	0,00	1,00	2,00	0,00
	%	4,76%	4,55%	0,00%	4,76%	6,90%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	2,00	2,00	5,00	2,00	1,00
	%	9,52%	9,09%	8,70%	23,81%	6,90%	7,69%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	2,00	0,00
	%	4,76%	0,00%	4,35%	0,00%	6,90%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	3,00	4,00	2,00	4,00	1,00
	%	9,52%	13,64%	17,39%	9,52%	13,79%	7,69%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	0,00	3,00	2,00	0,00	1,00
	%	9,52%	0,00%	13,04%	9,52%	0,00%	7,69%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	6,00	3,00	5,00	2,00	2,00
	%	19,05%	27,27%	13,04%	23,81%	6,90%	15,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	3,00	2,00	1,00	4,00	3,00
	%	4,76%	13,64%	8,70%	4,76%	13,79%	23,08%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	1,00	4,00	2,00	8,00	0,00
	%	14,29%	4,55%	17,39%	9,52%	27,59%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	3,00	2,00	1,00	3,00	3,00
	%	14,29%	13,64%	8,70%	4,76%	10,34%	23,08%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	%	9,52%	13,64%	8,70%	9,52%	6,90%	15,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat jól szemlélteti a nyilvántartott álláskeresők számát korcsoportok szerint.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	33,33	71,43
2017	59,09	46,15
2018	47,83	54,55
2019	28,57	66,67
2020	41,38	58,33
2021	53,85	42,86

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre.

Összességében a táblázatok alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma jelentősen nem változott. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők körében magas a nők aránya.

Jelenleg a környéken három működő cég foglalkoztat helyi munkaerőt üzemében, ahová naponta -több műszakban- külön buszjáratral szállítják a dolgozókat. Megemlítendő, hogy helyben az önkormányzat is foglalkoztat embereket hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program keretében.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint				
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint		
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)	Általános iskolai végzettség (TS 035)	8 általánosanál magasabb iskolai végzettség

	n (TS 052)						
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	21	0	0,00%	7	33,33%	14	66,67%
2017	22	0	0,00%	11	50,00%	11	50,00%
2018	23	0	0,00%	10	43,48%	13	56,52%
2019	21	0	0,00%	7	33,33%	14	66,67%
2020	29	0	0,00%	16	55,17%	13	44,83%
2021	13	0	0,00%	8	61,54%	5	38,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pozitív tényezőként kiemelendő, hogy a regisztrált munkanélküliek rendelkeznek általános iskolai vagy ettől magasabb fokú iskolai végzettséggel. Összességében elmondható, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek mutatószáma a legkiemelkedőbb.

A településen az Önkormányzat és az óvoda köti magasabb iskolai végzettséghez, szakképzettséghez a munkaköröket. Létszám tekintetében ezek az intézmények kevés embert foglalkoztatnak.

A probléma forrása onnan is eredeztethető, hogy a legközelebbi városok - ahol több munkalehetőség adódna - mint például Füzesgyarmat – Szeghalom - Berettyóújfalu, 10-20 km-es távolságra találhatóak Darvastól. Ugyan az autóbusz közlekedés viszonylag megfelelő, azonban ez mindennapos ingázást jelent az emberek számára.

A munkanélküliek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások a településen nem működnek.

A helyzetelemzés során folyamatosan az a visszatérő jelenség mutatkozik, hogy a településen élők körében állandó és emelkedő probléma a munkanélküliség.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás- politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	12	18
2017	14	11
2018	13	10
2019	15	9
2020	16	9
2021	12	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat jól szemlélteti, hogy a közfoglalkoztatottak száma 2016-tól 2021. évig folyamatosan csökken. Az éves 18 fős átlag a felére fogyatkozik. Az aktív foglalkoztatásuk száma pedig alig változik, stagnálást mutat.

2023. évben az önkormányzat általi közfoglalkoztatottak száma 3 fő, melyből 1 férfi és 2 nő.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
Munkanélküliek elhelyezkedését segítő szervezet nem működik, ilyen legközelebb a járási székhelyen található. Helyben működő foglalkoztatási program csak az Önkormányzat általi közfoglalkoztatás keretében valósul meg.
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	21	2
2017	22	2
2018	23	1
2019	21	2
2020	29	2
2021	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település jelenleg nem rendelkezik a fiatalok foglalkoztatását segítő programokkal, képzésekkel, az ezt segítő szervezetek, szolgáltatások a településen nem működnek. A fiatalokat segítő programok, tanfolyamok a fentebb említett városokban, például Berettyóújfaluban érthetők el. (munkaközvetítés, foglalkozási tanácsadás, és információ nyújtás).

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetekre és szolgáltatások feltérképezésére szintén irányadó az előbbieken említett e) pontban feltüntetett kijelentések.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben jelenleg nincsenek mély szegénységben élők és romák sem.
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
Az önkormányzatnál és intézményeinél nem jellemző
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.
A települési könyvtárban nyitvatartási időben mindenki számára elérhető.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %- ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	21	5,82%	5	23,81%
2017	22	6,67%	6	27,27%
2018	23	6,97%	5	21,74%
2019	21	6,40%	10	47,62%
2020	29	9,57%	7	24,14%
2021	13	4,71%	4	30,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A legkevesebb nyilvántartott álláskereső 2021-ben, míg a legtöbb 2020-ban volt.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	5	23,81%	n.a.	-	10	47,62%
2017	7	31,82%	9	39,77%	13	59,09%
2018	12	52,17%	9	39,83%	17	73,91%
2019	5	23,81%	10	47,67%	15	71,43%
2020	9	31,03%	7	23,31%	16	55,17%
2021	4	30,77%	9	68,00%	8	61,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján 2018-ban figyelhető meg mind a szociális támogatás és mind az ellátásban részesülők számában hirtelen kimagasló változás.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	2
2019	3
2020	3
2021	3

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek száma településünkön elenyésző.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	281	0	0,00	60,85	0,00	96,80
2017	281	0	0,00	60,85	0,00	96,80
2018	281	0	0,00	60,85	0,00	94,66
2019	281	0	0,00	60,85	0,00	95,02
2020	281	0	0,00	60,85	0,00	96,09
2021	281	0	0,00	60,85	0,00	96,09

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A darvasi lakosok saját tulajdonú családi házakban élnek. Amennyiben a lakók elhaláloznak, az örökösök a házak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. Ez szinte lehetetlen, annak ellenére, hogy az ingatlan árak nagyon alacsonyak. A régóta üresen álló házak némelyike már romos állapotban van, azok értékesítése legfeljebb telekárón lehetséges. A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs.

Komoly problémát jelent az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A helyi lakosok rászorultságtól függően lakhatáshoz kapcsolódóan rendszeres települési támogatást igényelhetnek.

a) bérlakás-állomány

A településen nincs bérlakás-állomány.

b) szociális lakhatás

A településen nincs szociális lakhatást biztosító lakásállomány.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	4
2018	n.a.	6
2019	n.a.	5
2020	n.a.	6
2021	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a helyi szociális rendelete alapján az arra rászorulóknak részére a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez havonta nyújt támogatást. Ezen túlmenően rendkívüli települési támogatással, lakásépítési vagy lakásvásárlási, illetve kamatmentes kölcsön formájában nyújtott pénzügyi támogatással segíti a jogosult rászorulókat.

f) eladósodottság: Nem jellemző

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakások – néhány kivételével - belterületen helyezkednek el. A község egész területe vegyes mezőgazdasági, falusias jellegű övezetbe tartozik. Közszolgáltatások tekintetében a település jól kiépített mindenki számára hozzáférhető: kiépített az elektromos hálózat, a gázhálózat, a vezetékes ivóvízhálózat, szilárdhulladék szállítás. Községi közlekedést tekintve helyi tömegközlekedés nincs, helyközi közlekedést a Volánbusz Zrt., a Körös Volán Zrt. és a DAKK Zrt. biztosítja. A járatok sűrűsége megfelelő, a közeli kistérségi központ és a vármegyeszékhely elérése biztosított, köszönhetően a 47. számú főközlekedési útvonalnak, mely áthalad a településen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Darvas településen szegregátum nem alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógye llátási igazolványal rendelkező k száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatás ban részesítette k évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	21	1,25
2018	1	0	0	1	21	1,00
2019	1	0	0	1	22	2,00
2020	1	0	0	1	20	2,01
2021	1	0	0	1	14	2,02

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünk állandó vegyes rendszerű (felnőtt és gyermek) háziorvosi ellátással rendelkezik, melyet a szomszédos település orvosa lát el.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvos a berettyóújfalui szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető, illetve 2020. évtől a település Falugondnoki szolgálata áll rendelkezésre számukra.

Fogorvos nincs a településen, de a szomszédos Zsákán és Csökmön elérhető ez a szolgáltatás.

A védőnői szolgálat ellátása vállalkozásban történik.

A legközelebbi mentőállomás Berettyóújfaluban található. A településen gyógyszertár működik, mely hétköznaponként – csütörtök kivételével - minden nap nyitva tart.

Az orvosi rendelő épülete akadálymentesített.

A gyermekjóléti szolgáltatást a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása által fenntartott Bihari Szociális Szolgáltató Központ látja el.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, háziorvos bevonásával rendszeresen megtörténik.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Zsákai Kastélykerti Általános Művelődési Központ Konyhája a 37/2014. (IV.30.) közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló EMMI rendelet szerint működik.

2017. január 1. napjától feladat-ellátási megállapodás alapján a Zsákai Kastélykerti Általános Művelődési Központ Konyhája biztosítja a napi háromszori intézményi gyermekétkeztetést a darvasi óvodás gyermekek számára. A konyha ezen felül ellátást nyújt a szünidei gyermekétkeztetés idejére az arra rászorult gyermekek számára, a szociális étkeztetést igénylők számára, továbbá a településen élők közül bárki igénybe veheti ezt a szolgáltatást. A térítési díjak az önkormányzat rendeletében foglaltak szerint alakulnak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A településen nincs sportcsarnok, az iskola épülete mellett található futballpálya, kosárlabdapálya.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmény (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs.

Darvason 1 fő látja el a gyermekvédelmi és családgondozói feladatokat, aki a településen kedden és csütörtökön 7.30-15.30-ig érhető el a kliensek számára. Jelenleg ezen szolgáltatások a Hivatal épületében működnek.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon. Az erre való jogosultságot a területileg illetékes járási hivatal állapítja meg.

Ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az erre való jogosultságot szintén a területileg illetékes járási hivatal állapítja meg.

Szociális alapszolgáltatást (pl. családsegítés, gyermekvédelem) az önkormányzat rendeletben szabályozza.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünkön nem elérhető a drogprevenciós szolgáltatás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

A településen népkonyhai szolgáltatás nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	850	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön minden évben megrendezésre kerül az óvodában a farsangi mulatság, a Darvasi Gyermekéért Közalapítvány szervezésében a gyermeknap és a karácsonyi ünnepség a településen élő gyermekek számára. 2017. augusztusában került megrendezésre az I. Darvas

Fesztivál, melyet azóta is újabb és minél színesebb programokkal minden évben megismétlünk.

Az iskola épületének alagsorában kapott helyet a Darvasi Erőemelő Egyesület, ahol a sportolni vágyók tölthetik el hasznosan szabadidejüket. Az Egyesület tagjai közül többen értek már el kimagasló sikereket hazai, illetve nemzetközi versenyeken. Ám elmondható, hogy igen kevés ember veszi igénybe ezt a sportolási lehetőséget. Célunk, hogy minél több személyt tudjunk bevonni az egészséges testmozgás világába, melyeket a jövőben különféle szabadidős programokkal fogunk kompenzálni a lakók testi és lelki fejlődésének érdekében.

Azok a személyek, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés a helyi könyvtárban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A helyi lakosok Darvas község honlapjáról tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, aktuális hírekről.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön a közösségi együttélés problémamentes, etnikai, nemzetiségek közötti konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön önkéntes munka nem működik.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nincsenek nagyobb létszámú nemzetiségek.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településünkre az érintett csoportoknál nem jellemző	

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	295	271	566	52,12%	47,88%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	2,47%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	26	26	52	4,59%	4,59%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	7	19	2,12%	1,24%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhet ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek száma.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások szolgáltatását, köztük a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatást az Önkormányzat társulási formában, a Bihari Önkormányzatok többcélú Kistérségi Társulásán keresztül a Bihari Szociális Szolgáltató Központ intézmény működtetésével teljesíti.

Darvas településen egy fő látja el a családsegítői feladatokat, aki a településen heti két napon érhető el a kliensek számára, mivel a hét többi napján (hétfőn, szerdán, pénteken) Zsákán tartózkodik. A családsegítő részére rendelkezésre állnak a munkavégzéshez szükséges elengedhetetlen tárgyi feltételek.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	1	n.a.
2018	0	n.a.
2019	1	1
2020	1	3
2021	1	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére szolgál.

A gyermekek védelmét:

- pénzbeli és természetbeni ellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások,
- személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások,
- gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések,
- az ellátások, intézkedések megtételének ellenőrzése, adatok kezelése szolgálja.

A településen a veszélyeztetett gyerekek száma 2021. évet elérve jelentősen növekedett. Természetesen, ha csak egyetlen esetre kerülne sor, az is sok lenne, mert az a gyermek fejlődését, jövőjét veszélyezteti. Az életben egy ilyen szituáció, indíttatás a felnőttkorra is kihatással lehet. A korábbi években inkább iskolai hiányzás miatt volt szükség a védelembevételre, a jelenlegi helyzetben már felmerülő probléma a családok megélhetése, ez családi konfliktusokhoz vezet, és felmerül a gyermekek elhanyagoltsága is.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	14
2018	7
2019	6
2020	10
2021	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat adataiból látható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2017. évről 2018-ra a felére csökkent. Az ezt követő évben stagnálás mutatkozott, majd 2020-ra és 2021-re ismét megnövekedett az ezzel kapcsolatos mutatószám.

2023. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 7 fő, melyből 3 gyermek hátrányos helyzetű. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek a településen nincs.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	1	2
2017	2	0	2
2018	2	0	2
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az ellátást igénylők számára a szünidei gyermekétkeztetés biztosított.

2020. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében a nyári szünetben: 3 fő, az őszi szünetben: 3 fő részesült napi egyszeri meleg ételben.

2021. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében a nyári szünetben: 1 fő, az őszi szünetben: 3 fő, a téli szünetben szintén 3 fő részesült napi egyszeri meleg ételben.

2022. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében a tavaszi szünetben: 1 fő, a nyári szünetben: 3 fő, a téli szünetben szintén 3 fő részesült napi egyszeri meleg ételben.

2023. évben a tavaszi szünetben 3 fő részesült napi egyszeri meleg ételben.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt) 21/C. §-ának (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma a 2021/2022-es tanévben: 3 fő. Halmozottan hátrányos gyermekek száma: 0 fő.

A megállapított hátrányos helyzetű gyermekek jogosultságának fennállása háttérben mindegyiküknél a szülők alacsony iskolai végzettsége áll.

Forrás: helyi adatgyűjtés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek a nevelési intézményekbe nem járnak.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek nincsenek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem él szegregált, teleszerű lakókörnyezetben gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	15	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő heti rendszerességgel, az orvosi rendelő épületében kialakított védőnői szobában látja el a kisbabákat, tanácsaival segíti a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit. A 2022. januári statisztikai adatok alapján a 0-3 év közötti gyermekek száma 15 fő volt, a 2023. januári statisztikai adatok alapján pedig ezen korcsoport száma 14 fő.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A házi gyermekorvosi teendőket a felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálat látja el, mely Csökmő Nagyközségi önkormányzattal egy vegyes házi orvosi körzetet alkotva, közösen gondoskodik.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában 2 fő sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek van. Ezen gyermekek segítségét heti rendszerességgel logopédus és gyógytornász végzi.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Darvason működik Gyermekjóléti Szolgálat, annak képviselője a településen élő, azt jól ismerő, helyi lakos. Jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal és az oktatási intézményekkel (óvoda, iskola).

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen, rendkívüli gyermekvédelmi támogatáson túl a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek gyermekétkeztetéshez történő hozzáférése biztosított, bár nem minden érintett él ezzel a lehetőséggel.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen bölcsőde nem működik. Igény lehet, hogy lenne bölcsődei szolgáltatás működtetésére, ám a rendkívül alacsony gyermeklétszám miatt ez nem tudna megvalósulni. A születések száma is évről évre kevesebb. 2023-ban még egyetlen gyermek sem született településünkön.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmének általános szabályait, rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg.

A gyermek- és ifjúságvédelem azt a tevékenységrendszert, jogszabályrendszert és intézményrendszert jelenti, amelynek célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése, valamint azoknak a gyermekeknek a helyettesítő védelme és a nevelésükről-gondozásukról történő gondoskodás, akik hatósági intézkedés következtében kikerülnek vér szerinti családjukból.

2023. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 7 fő, melyből 3 gyermek hátrányos helyzetű. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek a településen nincs.

- g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Településünkön Családsegítő Szolgálat működik, amely ha szükséges a krízishelyzetben lévők számára segítséget nyújt.

- h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A településen nincs sportcsarnok, az iskola épülete mellett található futballpálya, kosárlabdapálya. Úszásoktatásra nyaranta a szomszédos fürdővárosban, Füzesgyarmaton van lehetőség, a gyermekek szállítását a falugondnok végzi.

- i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei);

2017. január 1. napjától feladat-ellátási megállapodás alapján a Zsákai Kastélykerti Általános Művelődési Központ Konyhája biztosítja a napi háromszori intézményi gyermekétkeztetést a darvasi óvodás gyermekek számára. A konyha ezen felül ellátást nyújt a szünidei gyermekétkeztetés idejére az arra rászorult gyermekek számára, a szociális étkeztetést igénylők számára, továbbá a településen élők közül bárki igénybe veheti ezt a szolgáltatást.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön nincs ilyen jellegű program.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Településünkre nem jellemző.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Településünkre nem jellemző.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodában 2 fő sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek van. Ezen gyermekek segítségét heti rendszerességgel logopédus és gyógytornász végzi.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	8	0	0,00
2017	8	2	25,00
2018	5	0	0,00
2019	7	2	28,57
2020	8	2	25,00
2021	12	1	8,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0
2017	0	0	0
2018	0	0	0
2019	0	0	0
2020	0	0	0
2021	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen középiskola nem működik.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	4	6
2017	2	5
2018	2	0
2019	3	0
2020	2	0
2021	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön néhány gyermek tanulását, továbbtanulását különböző hátránykompenzáló juttatások -Arany János Tehetségkutató Program, Bursa ösztöndíj-segítik elő.

A hátrányos helyzetű gyermekek kiránduláson, tanulmányi versenyeken való részvételük is biztosított.

A Bursa ösztöndíjjal kapcsolatosan a pályázók szociális helyzetük és jövedelmi viszonyaik alapján lettek rangsorolva és ennek eredményeként a 2020/2021-es tanévben 4 tanuló, 2021/2022-es tanévben szintén 4 tanuló, a 2022/2023-as tanévre vonatkozóan pedig 3 fő részére került sor ösztöndíj megállapítására. A képviselő testület 2022. november 22. napján a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat keretében 1.000.000- Ft támogatás odaítéléséről döntött.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatlátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodások száma az integrált tanított SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
		fő	db	db	db	fő	db	fő
2016	n.a.	1	25	1	8	0	0	8
2017	n.a.	1	25	1	8	0	0	8
2018	n.a.	1	25	1	5	0	0	5
2019	n.a.	1	25	1	7	0	0	7
2020	n.a.	1	25	1	8	0	0	8
2021	16	1	25	1	12	0	0	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A jelenlegi 2023. évi óvodai létszám Darvas településen 13 fő.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön az általános iskolai oktatás megszűnt. Az iskolás gyermekek Furtára és Csökmőre járnak iskolába helyközi autóbusszal vagy a szülők szállítják oda őket. 2022-ben és 2023-ban az általános iskolai tanulók száma 25 fő.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Ezen jelenség a nevelési és az oktatási intézményeknél nem tapasztalható.
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
A településen általános iskola nem működik.
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	n.a.	7
2017	0	0	n.a.	8
2018	0	0	n.a.	7
2019	0	0	n.a.	2
2020	0	0	n.a.	3
2021	0	0	n.a.	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A településen nincs Biztos Kezdet Gyerekház, illetve tanodai szolgáltatás sem működik. A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások keretében a szünidei gyermekétkeztetés lehetősége elérhető a célcsoport számára.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Mivel a szülők az iskolai nyári szünet ideje alatt dolgoznak, így nem megoldott a gyermekek napközbeni elhelyezése, felügyelete	Nyári tábor szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfikkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

Forrás: TeIR

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,57	6,81	5,19%
2017	4,69	6,74	5,72%
2018	4,72	7,34	6,03%
2019	4,21	6,63	5,42%
2020	7,43	8,09	7,76%
2021	2,55	4,91	3,73%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében a nőknél mindig magasabb mutatóval rendelkezik. A munkanélküli álláskeresők munkaerő-piacon történő elhelyezkedését hátrányosan befolyásolja az alacsony iskolai végzettség és a szakképzetlenség.

**5.1.2. számú tábla - A 180 napnál
hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők
(a 3.2.3. táblával azonos)**

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	33,33	71,43
2017	59,09	46,15
2018	47,83	54,55
2019	28,57	66,67
2020	41,38	58,33
2021	53,85	42,86

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat ismét jól szemlélteti, hogy a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél milyen magas mutatókkal rendelkezik.

**5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő
álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)**

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	21	2
2017	22	2
2018	23	1
2019	21	2
2020	29	2
2021	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
Településünkön nem jellemző a foglalkoztatást segítő és képzési programok szervezése, ám a közeljövőben tervezett a munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése, akár munkaerőpiaci fórumok szervezésével.
- c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei
Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaerőt részesítik előnyben, mert nem megy el GYES-re, és nem ő marad otthon a beteg gyerekekkel. Ezek látens módon jelen lévő problémák, melyek súlyos társadalmi diszkriminációhoz vezetnek. Szerencsére elmondható, hogy településünkön ez a jelenség nem jellemző.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség) nem tapasztalható

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	15	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődéi férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődéi férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen bölcsőde nincs, napközi otthonos óvoda működik. Az óvodai férőhelyek száma 25, de az alacsony gyermeklétszám miatt ez a keret nincs kihasználva. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. A községben családbarát munkahelyi megoldásra, rugalmas munkaidőkezdésre azért nincs példa, mert munkahely sincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő.

A védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladata. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire. Kapcsolatot tart a kisgyermekellátó intézményekkel, házi orvossal.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. A helyi információk alapján erre nincs szükség. Amennyiben szükségessé válna ilyen jellegű intézményeknek az igénybevétele a Családsegítő Szolgálat munkatársa teljes körű információkkal tud szolgálni e tekintetben. Ilyen jellegű intézmények Berettyóújfaluban és Debrecenben érhetők el.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké. A hivatalban, szociális, oktatási területen a férfiak számaránya elenyésző. A helyi képviselő-testület 5 főből áll, melyből 1 nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszak felmerülésének lehetősége	Családon belüli erőszak esetén az elérhető segítség elérhetőségeinek közzététele
A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső, illetve a 15-64 éves nyilvántartott álláskereső körében magas a nők aránya	A munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulóknak szívesen veszik az önkormányzat megkeresését és veszik igénybe a szolgáltatásokat. A célcsoport az egészségügyi szakellátást helyben nem tudja igénybe venni, a legközelebbi szakrendelő Berettyóújfalun, illetve a távolabbi Debrecenben van. Településünkön 2020. évtől Falugondnoki Szolgálat működik, mely magába foglalja az időskorúak megsegítését, különféle szolgáltatások igénybevételét, mint például a kórházba történő szállításukat, a bevásárlást, ebédszállítást, mely falubusszal történik.

Az időskorúak jövedelmi helyzetét tekintve elmondható, hogy a legtöbben saját jogon járó nyugellátással rendelkeznek. Ám ebből a létfenntartás a rohamosan emelkedő élelmiszer-, energia-, stb. árak miatt nehezen oldható meg. Sok időskorú egyedül él, ami tovább nehezíti a megélhetésüket, továbbá az egyedül maradás egyfajta félelemérzetet is kiválthat belőlük, hiszen nincs akiben megbízzanak, magányosan élik mindennapjaikat. Éppen ezért ez a korosztály tekinthető a bűnelkövetők számára a legkiszolgáltatottabbnak.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	110	58	189,66%
2017	111	52	213,46%
2018	118	48	245,83%
2019	119	52	228,85%
2020	119	56	212,50%
2021	111	54	205,56%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település öregedési indexe mutatja, hogy míg 2016-tól 2018-ig az előregedő társadalom volt jellemző, addig 2018-tól 2021-ig már megfordult ez a mutató és csökkenni látszik az előregedő társadalom száma. A 0-14 éves korú gyermekek száma viszont meg sem közelíti a 65 év feletti lakosok számát. A táblázat jól szemlélteti, hogy körülbelül mindig a duplája a 65 év feletti állandó lakosok száma a 0-14 éves korú állandó lakosok számának. A 2023. januári statisztikai adatok szerint a településen az állandó lakosságú 65 év feletti nők száma 58 fő, míg a 65 év feletti férfiaké 57 fő.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	66	80	146
2017	63	74	137
2018	64	73	137
2019	64	78	142
2020	58	74	132
2021	53	73	126

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján látható, hogy az elmúlt öt évben egyre csökkent a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma, a vizsgált években a nők aránya mindig magasabb volt. Továbbá az is elmondható, hogy a fentebb említett ellátásban részesülő férfiak és nők száma meghaladja a 65 év felett állandó lakosok számát. Mindez arra utal, hogy a korcsoportnál fiatalabbak is részesülnek valamilyen nyugdíjszerű ellátásban.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időszerű ak járadékban részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	50	51	0	7	n.a.
2017	1	0	47	49	0	4	0
2018	1	0	49	49	0	4	0
2019	1	0	52	52	0	6	0
2020	1	0	48	51	0	8	0
2021	1	0	44	47	0	10	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott havi rendszeres szociális ellátás, melyet az igénylő lakóhelye szerinti illetékes járási hivatal állapítja meg. Településünkön ezen ellátást igénybevevők száma a statisztikai adatok alapján 0 fő.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		21	22	23	21	29
41-45 év (TS 042)	Fő	4	6	3	5	2	2
	%	19,05%	27,27%	13,04%	23,81%	6,90%	15,38%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	3	2	1	4	3
	%	4,76%	13,64%	8,70%	4,76%	13,79%	23,08%
51-55 év (TS 044)	Fő	3	1	4	2	8	0
	%	14,29%	4,55%	17,39%	9,52%	27,59%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	3	2	1	3	3
	%	14,29%	13,64%	8,70%	4,76%	10,34%	23,08%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	3	2	2	2	2
	%	9,52%	13,64%	8,70%	9,52%	6,90%	15,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatot elemezve a nyilvántartott álláskeresők száma 2021. évben az 51-55 éves korosztály kivételével a többi csoportnál kiemelkedően megugrott. A 46-50 év közöttieknél folyamatos emelkedés figyelhető meg.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen a nyugdíjasok foglalkoztatására nincs lehetőség. A tevékeny időskor, pl. élethosszig tartó tanulás sem jellemző.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon.

Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. Ám elmondható, hogy ez a jelenség településünkre nem jellemző.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	110	0	9	41
2017	111	0	11	52
2018	118	0	11	66
2019	119	0	11	69
2020	119	0	22	72
2021	111	0	22	64

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2021. december 31. nappal a Darvasi Szociális Szolgáltatás megszűnt, ami a településen élő idősek számára a házi segítségnyújtást és az étkeztetést foglalta magában. Utóbbit jelenleg feladat-ellátási megállapodás alapján a Zsákai Kastélykerti Általános Művelődési Központ Konyhája biztosítja.

A szociálisan rászorulóknak részére a gondozást a gondozottak saját otthonukban vehetik igénybe. Ezt a szolgáltatást a Berettyóújfalui Többcélú Kistérségi Társulás keretében, a társulás intézménye, a Bihari Szociális Szolgáltató Központ útján keresztül biztosítja. Jelenleg 14 fő az igénybevevői létszám. 2022. évben a szociális alapszolgáltatásban részesítettek adatai körében az étkeztetésben részesülők száma 38 fő volt, melyből 15 férfi és 23 nő volt az igénybevevő. Szintén 2022. évben a házi segítségnyújtásban részesülők száma 15 fő volt, melyből 4 férfi és 11 nő. 2023. évben a szociális alapszolgáltatásban részesítettek adatai körében az étkeztetésben részesülők száma 36 fő volt, melyből 11 férfi és 25 nő volt az igénybevevő. 2023-ban a házi segítségnyújtásban részesülők száma 14 fő volt, melyből 1 férfi és 13 nő.

Forrás: Bihari Szociális Szolgáltató Központ

Településünkön egy fő látja el a családsegítői feladatokat, aki kedden és csütörtökön 7.30-15.30-ig érhető el a kliensek számára.

A közlekedés szempontjából a 47-es főút adottságából kiindulva Berettyóújfalun és Szeghalom irányába is a település közlekedése kielégítő, átlagosan óránként megy és jön helyközi autóbusz. A szakorvosi rendeléseket igénybevevő idősek számára az egészségügyi

intézményekbe való eljuttatásuk a falugondnok feladatkörébe tartozik. Amennyiben valamennyi idős, beteg ember igényelné a kórházba történő szállítást, ez a feladatkör a falugondokot érinti, mely megvalósítása a falubusszal történik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősebb korosztály számára nem sok lehetőség nyílik a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférésre. A közeljövőben településünk megpróbál minél több kikapcsolódási programot megvalósítani ezen korcsoport részére.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságának mérése igen nehézkes, hiteles adatok nem állnak rendelkezésre. Azonban átlagosan elmondható, hogy az idősebb korosztály számítógép és internet használata alacsony. Ezen korcsoport informatikai alapismereteinek bővítése érdekében Darvas Község Önkormányzata 2019. évben az EFOP-3.9.2-16-2017-00041 pályázat keretein belül informatikai képzést valósított meg.

d) a generációk közötti programok.

Településünkön kifejezetten nincsenek olyan programok, amelyek a generációk között valósulnának meg, ám lehetőség van különféle szabadidős programokon való részvételre, valamint az évente egy alkalommal megrendezésre kerülő falunap is esélyt teremt kapcsolatok kialakítására, kikapcsolódásra.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de még tetterre kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken a településen. Azonban azok az idősebbek, akik már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról nem minden esetben tudnak aktívan részt venni a település szabadidős programjain. Célunk, hogy minél több idősebbet, nyugdíjast, egyedül élő időseket be tudjunk vonni a közösségi életbe, különböző programokon való részvételre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Generációk közötti programok hiánya, egyedülálló idősök elszeparálódása	Generációk közötti programok szervezése
Az idősök a leginkább veszélyeztetett és kiszolgáltatott korosztály a bűnelkövetőknek	Az idős emberek biztonságának támogatása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat megannyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 490 578 fő, azaz a népesség 4,9%-a vallotta magát fogyatékos személynek. Nemzetközi vizsgálatokra épülő szakértői becslések ezzel szemben azt mutatják, hogy a lakosság átlagosan 10%-a él valamilyen fogyatékkal, a valós szám tehát hazánkban is inkább az 1 milliót közelítheti.

(Forrás: H/3586. számú országgyűlési határozati javaslat az Országos Fogyatékosügyi Programról (2015–2025).)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	14	18	32
2017	13	18	31
2018	12	17	29
2019	11	18	29
2020	9	15	24
2021	8	15	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti adatokból jól látható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma magasabb.

Településünkön jelenleg a fogyatékkal élők száma becslések alapján 15-20 fő körül alakul.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze. A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezeten, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, mint már azt korábban is említettük nem megoldott a településen. Mivel egyébként is nagy probléma a kevés munkalehetőség, a közfoglalkoztatás pedig nem speciálisan a fogyatékosok részére biztosított foglalkoztatási forma, ezért a fogyatékkal élők integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatása nem valósult meg.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Településünkön nem működik olyan alapítvány, egyesület, civil szervezet, amely a fogyatékkal élő személyek munkavállalását segítené elő. Amennyiben igény lenne rá, a Falugondnoki Szolgálat bevonásával a munkahelyre történő szállításban közreműködne az önkormányzat.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakori probléma, hogy a fogyatékkal élő személyeket ez a jelenség éri, ám településünkön ez nem jellemző, hiszen nincs olyan munkahely helyben, amely ezen csoport foglalkoztatását lehetővé tenné.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nincs ilyen a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Alapellátásként amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható:

- szociális alapszolgáltatás,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés
- falugondnoki szolgálat

Ápolás, gondozás nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A szakellátások Berettyóújfaluban, vagy Debrecenben vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent, ezért az Önkormányzat a falugondnoki szolgálat gépjárművével igény esetén biztosítja a szállítást.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő hivatal, intézmények, egészségügyi létesítmények akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat lehetővé teszi az elektronikus kapcsolattartást, az ügyintézés igénybevételéhez szükséges űrlapok, dokumentumok honlapról történő letöltését. Természetesen a hivatal dolgozói, illetve a családsegítő rendelkezésre áll dokumentumok kitöltésében, értelmezésében amennyiben a fogyatékos személy azt igényli. Továbbá amennyiben szükséges, a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségét a településen működő falugondnoki szolgálat segítségével oldja meg az Önkormányzat.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Településünkön a munkahelyek akadálymentesítettése megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Önkormányzati feladatként a járdák, utak állapotának folyamatos javítása a cél, hiszen komoly nehézséget jelent a mozgássérült emberek számára, ha az út burkolata nem megfelelő, repedezett. Jelenleg is zajlik pályázati forrásból a Kinizsi utca útburkolatának felújítása, melyen a későbbiekben a község lakói biztonságosabban közlekedhetnek.

A járdák, parkok akadálymentesítettsége megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.) nem áll rendelkezésre a településen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Pozitív diszkriminációról (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) nem áll rendelkezésre információ.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az átlagember nem ismeri a fogyatékossgal élők mindennapi életét	Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a fogyatékossgal élők nehézségeire. Évente legalább 1 előadás.
Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékossgal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett az érintett csoportok érdekvédelmi, képviselőinek aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszik igénybe azokat.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyes belterületi utak állapotában kisebb probléma	Belterületi utak karbantartása, felújítása
Fedett kerékpártároló hiánya a központban lévő buszmegállónál	Fedett kerékpártároló megvalósítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Darvasi Gyermekért Közalapítvány	oktatás, kulturális	gyermekek	programszervezés alkalmával rendszeres
Darvasi Erőemelő Egyesület	kulturális	komplex	programszervezés alkalmával rendszeres

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat együtt működik a társadalmi szervezetekkel, egyesületekkel, egyházakkal, gazdasági szereplőkkel. Az együttműködés anyagi támogatás keretén belül valósul meg a költségvetésből.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Darvas község Önkormányzatának a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulásával, valamint a Bihari Szociális Szolgáltató Központtal való kapcsolata megfelelő. Közös programként említendő a BSZSZK által gyermekeknek szervezett táborok megvalósítása.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nincsenek nemzetiségi önkormányzatok.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatban az esélyegyenlőség elérésére törekednek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nem jellemző településünkön.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Darvas Község Önkormányzat Képviselő-testülete, a Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Darvas község Önkormányzatánál és a Könyvtárban bárki számára elérhető, a település honlapján olvasható és véleményezhető.

Darvas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a fentebb felsorolt intézmények, civilszervezetek, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Darvas község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzített problémák, célok és intézkedési terv megtárgyalására HEP Fórumot tart.

A HEP Fórum a nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatja a program megvalósításában elvárt eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és

megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	nem jellemző	
Gyermekek	Mivel a szülők az iskolai nyári szünet ideje alatt dolgoznak, így nem megoldott a gyermekek napközbeni elhelyezése, felügyelete	Nyári tábor szervezése
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> Generációk közötti programok hiánya, egyedülálló idősök elszeparálódása Az idősök a leginkább veszélyeztetett és kiszolgáltatott korosztály a bűnelkövetőknek 	<ul style="list-style-type: none"> Generációk közötti programok szervezése Az idős emberek biztonságának támogatása
Nők	<ul style="list-style-type: none"> Családon belüli erőszak felmerülésének lehetősége A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők, illetve a 15-64 éves nyilvántartott álláskeresők körében magas a nők aránya 	<ul style="list-style-type: none"> Családon belüli erőszak esetén az elérhető segítség elérhetőségeinek közzététele A munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> Az átlagember nem ismeri a fogyatékkal élők mindennapi életét. 	<ul style="list-style-type: none"> Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a fogyatékkal élők nehézségeire. Évente legalább 1

	<ul style="list-style-type: none"> • Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken. 	<p>előadás.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett az érintett csoportok érdekvédelmi, képviselőinek aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszik igénybe azokat.
<p><i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egyes belterületi utak állapotában kisebb probléma • Fedett kerékpártároló hiánya a központban lévő buszmegállónál 	<ul style="list-style-type: none"> • Belterületi utak karbantartása, felújítása • Fedett kerékpártároló megvalósítása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez és az életminőségük javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatásban, nevelésben való megfelelő odafigyelés biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek problémáinak megkönnyítésére, szükségleteire.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők társadalmi elfogadására, egyenlő bánásmód megvalósulására, igényeik biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése:**Településszintű probléma:**

A	Intézkedés címe:	Belterületi utak karbantartása, felújítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Egyes belterületi utak állapotában kisebb probléma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A belterületi utak megújulása, biztonságos közlekedés biztosítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági, fejlesztési terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Belterületi utak karbantartása, felújítása, ehhez kapcsolódóan pályázati lehetőségek nyomon követése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felújított belterületi utak
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pályázati erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati forrás kihasználása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fedett kerékpártároló megvalósítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Fedett kerékpártároló hiánya a központban lévő buszmegállónál
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A munkába és iskolába eljáró lakosok kerékpárjainak fedett kerékpártároló megvalósítása a központban lévő buszmegállónál.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A munkába és iskolába eljáró lakosok kerékpárjainak fedett kerékpártároló megvalósítása a központban lévő buszmegállónál.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	igénybevevők száma, kerékpártároló kihasználtsága
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, önkormányzat költségvetése
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatosan fenntartható az intézkedés biztosításával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A gyermekek esélyegyenlősége:

A	Intézkedés címe:	Nyári tábor szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Mivel a szülők az iskolai nyári szünet ideje alatt dolgoznak, így nem megoldott a gyermekek napközbeni elhelyezése, felügyelete
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A gyermekek biztonságosan megoldott felügyelete, a szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A gyermekek számára nyári táborok szervezése helyi erő bevonásával
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	részvevők száma, kialakult barátságok, közösségek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, pályázati lehetőségek kihasználása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatosan fenntartható az intézkedés biztosításával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A nők esélyegyenlősége:

A	Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak esetén az elérhető segítség elérhetőségeinek közzététele
B	Feltárt probléma megnevezése	Családon belüli erőszak felmerülésének lehetősége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők tájékoztatása, minél többen vegyenek részt az előadásokon, a megelőzés és kockázat csökkentése a családon belüli erőszaknak
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Jelzőrendszer működtetése, tájékoztatás a segítség lehetőségeiről, ingyenesen hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Megküldött tájékoztató anyagok, előadások, tájékoztatások és azokon résztvevők száma, tapasztalati adatok
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, önkormányzati költségvetés
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	társadalmi együttműködés révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők, illetve a 15-64 éves nyilvántartott álláskeresők körében magas a nők aránya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők, illetve a 15-64 éves nyilvántartott álláskeresők körében a nők arányának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Munkára való ösztönzés, tanfolyamokkal, képzési programokkal elősegíteni a képzettség megszerzését a munkaerőpiaci hátrányok leküzdése érdekében. Munkaerő piaci fórumok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők, illetve a 15-64 éves nyilvántartott álláskeresők körében a nők arányának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, pályázati támogatások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható amennyiben a célcsoport hajlandóságot mutat a fórumok, tanfolyamok megvalósulása, azokon történő részvétel felé.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az idősek esélyegyenlősége:

A	Intézkedés címe:	Generációk közötti programok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Generációk közötti programok hiánya, egyedülálló idősök elszeparálódása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Generációk közötti programok megszervezése, az idősök elszigeteltségi érzetének csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A generációk közötti programok megszervezésével a közöttük lévő kapcsolat megerősítése és a szabadidős kikapcsolódás
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A programok megvalósulása, résztvevők száma, generációk közötti kapcsolatok létesítése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	személyi és tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzati költségvetésben, pályázatok figyelése
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	intézkedés folyamatos biztosítása, generációk közötti programokon való részvételre ösztönzés
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Az idős emberek biztonságának támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek a leginkább veszélyeztetett és kiszolgáltatott korosztály a bűnelkövetőknek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a bűnmegelőzésre.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a bűnmegelőzésre.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programok száma, résztvevők száma, tájékoztatás formája, bűncselekmények száma csökken
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati erőforrás, humán erőforrás, pályázati források kihasználása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatosan fenntartható az intézkedés biztosításával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége:

A	Intézkedés címe:	Az élet „MÁSOK” szemszögéből
B	Feltárt probléma megnevezése	Az átlagember nem ismeri a fogyatékkal élők mindennapi életét.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a fogyatékkal élők nehézségeire. Évente legalább 1 előadás.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A fogyatékkal élők nehézségei, mindennapi életüknek bemutatása az ŐK szemszögükből- meghívott szakemberek közreműködésével, eszközök igénybevételével kipróbálni az ők élethelyzeteiket
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	programok száma, résztvevők száma, előadók megbízása, a fogyatékkal élők mindennapi nehézségeinek megismerése, megértése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzat költségvetése, humán erőforrás, pályázati források kihasználása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	társadalmi együttműködés révén, előadásokon való részvétel
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés
B	Feltárt probléma megnevezése	Hiányos az adatgyűjtés a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1 munkacsoport
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	nem releváns
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett az érintett csoportok érdekvédelmi, képviselőinek aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszik igénybe azokat.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.05.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	munkaterv, adatgyűjtés
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humánerőforrás fejlesztése
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	társadalmi együttműködés révén, munkacsoport kialakításával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Belterületi utak karbantartása, felújítása	Egyes belterületi utak állapotában kisebb probléma	A belterületi utak megújulása, biztonságos közlekedés biztosítása	Gazdasági, fejlesztési terv	nem releváns	Belterületi utak karbantartása, felújítása, ehhez kapcsolódóan pályázati lehetőségek nyomon követése	polgármester	2028.05.31.	Felújított belterületi utak	Humán pályázati erőforrás	Pályázati forrás kihasználása	nem releváns
2	Fedett kerékpártároló megvalósítása	Fedett kerékpártároló hiánya a központban lévő buszmegállónál	A munkába és iskolába eljáró lakosok kerékpárjainak fedett kerékpártároló megvalósítása a központban lévő buszmegállónál	nem releváns	nem releváns	A munkába és iskolába eljáró lakosok kerékpárjainak fedett kerékpártároló megvalósítása a központban lévő buszmegállónál	polgármester	2028.05.31.	igénybevevők száma, kerékpártároló kihasználtsága	humán erőforrás, önkormányzat költségvetése	folyamatosan fenntartható az intézkedés biztosításával	nem releváns
3												
..												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1		nem jellemző										

		mindennapi életüknek bemutatása az ÖK szemszögéből- meghívott szakemberek közreműködésével, eszközök igénybevételével kipróbálni az ököléhelyzeteiket	felhívja a figyelmet a fogatékkal elők nehézségeire. Évente legalább 1 előadás.	a munkacsoport	nem releváns	nem releváns	meghívott szakemberek közreműködésével, eszközök igénybevételével kipróbálni az ököléhelyzeteiket	polgármester	2028.05.31.	munkaterv, adatgyűjtés	humán erőforrás fejlesztése	kihasználása	társadalmi együttműködés révén, munkacsoport kialakításával	nem releváns
2	Fogatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés	Hányos az adatgyűjtés a fogatékkal élő társadalmi esélyegyenlőségét érintő, az befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.	I munkacsoport	nem releváns	nem releváns	nem releváns	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett az érintett csoportok érdekvédelmi, képviselőinek aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszik igénybe azokat.	polgármester	2028.05.31.	munkaterv, adatgyűjtés	humán erőforrás fejlesztése	kihasználása	társadalmi együttműködés révén, munkacsoport kialakításával	nem releváns
3														
...														

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

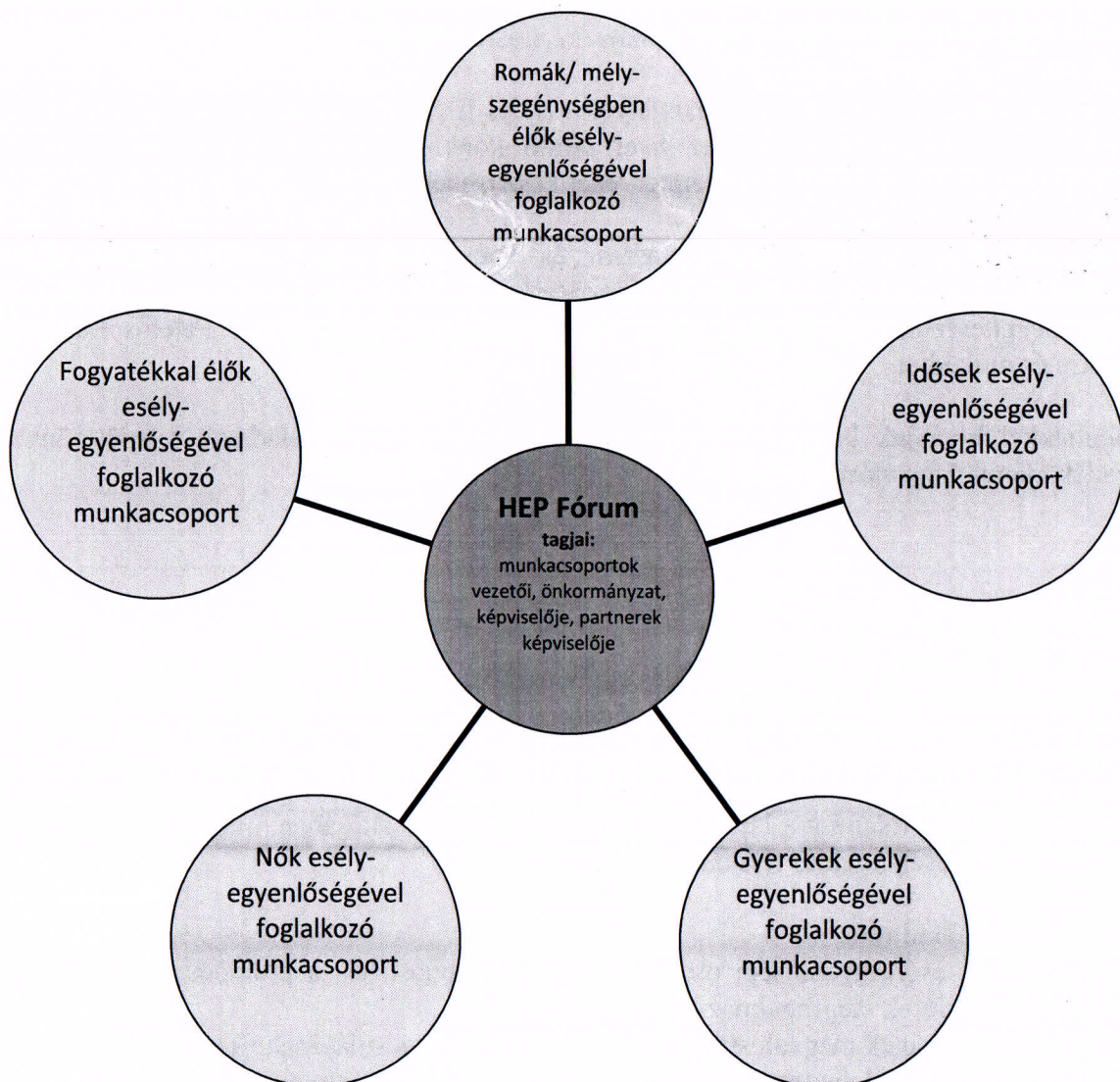
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

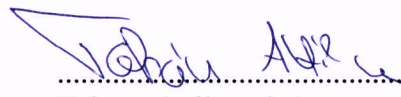
I. Darvas község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Darvas község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 12/2023. (V.26.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Darvas, 2023. május 26.

.....
Takács Attila polgármester

